

'De Opdracht': een oprechte pijn om de wereld

Door Han Geurts

Rotterdam — De (Oost-)Duitse schrijver Heiner Müller maakt geen leuk theater. Een geestelijke marteling is een toepasselijker omschrijving voor zijn bijtende revolutietoneel, zijn moeilijk te bevatten teksterrupties en zijn hersenkwellende filosofische theorieën.

'De opdracht' behandelt een revolutie die wordt afgeblazen. Het Belgische Kaaithheater snijdt in haar voorstelling Müllers thematiek op meesterlijke wijze terug naar menselijke maat.

De verhandeling wordt door de drie gespeeld op de vierkante centimeter, in miniatuurscènes rondom een versleten bureau-tafel. Onder wit tl-licht en ook verder zo zeer zonder enige styling, dat er eigenlijk geen sprake is van een mise en scène. Het zijn gevoelens en gedachten zonder enige opsmuk. Vooral Dirk Roofthoof acteeft fenomenaal als de vleesgeworden vertwijfeling. Het samenspel van de drie is zo persoonlijk, dat het regelmatig grenst aan het obscene.

Het enige kunstmatige onderdeel

is een groot videoscherm dat de hoofden van de spelers opblaast tot mythische proporties. Wanneer deze ter plekke opgenomen plaatjes op sommige momenten worden stilgezet, terwijl het drietal daaronder verder speelt, lijken de gedachten in de geprojecteerde koppen bevroren te worden. Het zijn, tastbaar aanwezig, de 'herinneringen aan een revolutie', zoals de ondertitel van 'De opdracht' luidt.

Omdat deze wonderlijke enscenering zonder poespas zoveel gevoel toelaat, blijft er in Müllers schets van een onverbeterlijke maatschappij voortdurend een achterdeurtje open voor de gedachte dat nog niet alle hoop verloren is. Het verzengend cynisme van de schrijver is door regisseur Jan Ritsema omgezet in een vreselijke, maar oprechte pijn om de wereld.

Schouwburg, Rotterdam: 'De opdracht' van Heiner Müller door het Kaaithheater. Regie: Jan Ritsema. Met Bea Rouffart, Dirk Roofthoof en Dries Wieme. Herhaling: vanavond in de Schouwburg Rotterdam.